

INHOUD

INLEIDING	15
Waarom ICT-recht?	15
Tijdsperspectief	16
Over dit boek	17
Codex ICT-recht	18
Dankwoord	18
DEEL I. MARKTSPELERS	21
Hoofdstuk 1. Inleiding	23
Hoofdstuk 2. Standaardvoorwaarden	25
Afdeling I. Geldigheid	25
Afdeling II. Internationaal privaatrecht	28
§ 1. Bevoegde jurisdictie	28
§ 2. Toepasselijk recht	32
Hoofdstuk 3. Mededinging	35
Afdeling I. Overzicht	35
Afdeling II. Kartelverbod	36
Afdeling III. Misbruik van machtspositie	39
Afdeling IV. Controle van concentraties	41
Afdeling V. Openbare bedrijven	43
Afdeling VI. Verboden staatssteun	44
Hoofdstuk 4. Sectorspecifieke regels	47
Afdeling I. Overzicht	47
Afdeling II. Internationale afspraken over elektronische communicatie	49
§ 1. Overzicht	49
§ 2. Wereldhandelsorganisatie	49
§ 3. Internationale Telecommunicatie-Unie	50

§ 4. Beheer van het frequentiespectrum	52
(a) Overzicht	52
(b) Internationaal spectrumbeleid	53
(c) Europees spectrumbeleid	55
(d) Belgisch spectrumbeheer	57
§ 5. Satellietcommunicatie	59
(a) Overzicht	59
(b) Geostationaire satellieten	60
(c) Internationaal Ruimterecht	62
(d) Satellietcommunicatie en de ITU	63
Afdeling III. Bevoegdheidsverdeling in federaal België	64
Afdeling IV. Elektronische communicatie: federale regelgeving	68
§ 1. Begrippenapparaat	68
§ 2. Institutioneel raamwerk	70
§ 3. Toegang tot de markt	71
§ 4. Rechten om faciliteiten te installeren	72
§ 5. Markttoezicht	74
(a) Verplichtingen op groothandelniveau	76
(b) Verplichtingen op kleinhandelniveau	76
(c) Apparatuur	77
(d) Universele dienstverlening	77
§ 6. Bescherming van de eindgebruikers	79
Afdeling V. Omroepactiviteiten	80
§ 1. Inleiding	80
§ 2. Vrijheid van meningsuiting	81
(a) Artikel 10 EVRM	81
(b) EU-Handvest	82
§ 3. Europese regelgeving	83
§ 4. Vlaamse regelgeving	85
Afdeling VI. Diensten van de informatiemaatschappij	88
§ 1. Inleiding	88
§ 2. Definities	89
(a) Dienstverlener	89
(b) Gewoonlijk tegen vergoeding	90
(c) Langs elektronische weg	90
(d) Op afstand	91
(e) Op individueel verzoek	92
§ 3. Informatieplicht	93
(a) Identificatie	93
(b) Voorwaarden	94
(c) Taal en techniek	94
(d) Ontvangstbevestiging	96
(e) Uitzonderingen	99
§ 4. Technische vereisten voor het aanbod	99
§ 5. Sancties	100
(a) Stakingsbevel	100

(b) Relatieve nietigheid	101
(c) Schadevergoeding	102
(d) Strafsancties	103
DEEL II. VERBINTENISSEN	105
Hoofdstuk 1. Overeenkomsten	107
Afdeling I. Precontractuele fase	107
Afdeling II. Ontstaan van de overeenkomst	108
§ 1. Consensualisme	108
§ 2. Functionele equivalentie	109
§ 3. Hulpmiddelen	111
§ 4. Uitvoeringsbesluiten	112
§ 5. Uitzonderingen	112
Afdeling III. Geldigheidsvoorwaarden	113
§ 1. Wilsovereenstemming	113
(a) Volwaardige wil	113
(b) Wederzijdse wil	114
(c) Vrij van wilsgebreken	115
§ 2. Handelingsbekwaamheid	116
§ 3. Geldig voorwerp en geldige oorzaak	116
Afdeling IV. Tijdstip van de overeenkomst	117
§ 1. Ontvangsttheorie	117
§ 2. Communicatieproblemen	118
§ 3. Vermoeden	119
Afdeling V. Plaats van de overeenkomst	119
Hoofdstuk 2. Handtekening	123
Afdeling I. Inleiding	123
Afdeling II. Het begrip ‘handtekening’	123
Afdeling III. Het begrip ‘elektronische handtekening’	124
Afdeling IV. De elektronische handtekening in het Burgerlijk Wetboek	126
Afdeling V. Assimilatie met de handgeschreven handtekening	127
Afdeling VI. De ‘gekwalificeerde’ elektronische handtekening	129
§ 1. De geavanceerde elektronische handtekening	130
§ 2. Gekwalificeerde certificaten	131
§ 3. Veilig middel voor het aanmaken van elektronische handtekeningen	132
§ 4. Evaluatie	132
Afdeling VII. Discriminatieverbod	133
Afdeling VIII. Specifieke eisen: elektronische arbeidsovereenkomsten	135
Afdeling IX. Besluit	136

Hoofdstuk 3. Bewijs	139
Afdeling I. Inleiding	139
Afdeling II. Overzicht	139
§ 1. Bewijslast en bewijsmiddelen	139
§ 2. Akten	140
§ 3. Andere geschriften	142
§ 4. Getuigen	143
§ 5. Vermoedens	144
Afdeling III. Digitale bewijsvoering	144
Hoofdstuk 4. Kennisgeving	147
Afdeling I. Inleiding	147
Afdeling II. Artikel 2281 BW	147
Afdeling III. Aangetekende zending	148
Afdeling IV. Procesrecht	149
Hoofdstuk 5. Consumentenbescherming	151
Afdeling I. Inleiding	151
Afdeling II. Overeenkomsten op afstand: definities	152
§ 1. ‘Onderneming’ en ‘consument’	153
§ 2. ‘Goederen’ en ‘diensten’	154
§ 3. ‘Systeem voor verkoop op afstand’	154
§ 4. ‘Technieken van communicatie op afstand’	155
Afdeling III. Opeenvolgende verrichtingen	156
Afdeling IV. Informatieplicht bij het aanbod	156
Afdeling V. Duurzame drager	157
Afdeling VI. Informatieverstrekking bij de uitvoering van het contract	160
§ 1. Inhoud	160
§ 2. Uitzondering	161
§ 3. Specifieke sancties	162
Afdeling VII. Herroepingsrecht	163
§ 1. Principe	163
§ 2. Wijze van uitoefening	163
§ 3. Begin en duur van de herroepingstermijn	164
§ 4. Uitzonderingen op het herroepingsrecht	165
Afdeling VIII. Uitvoering van de overeenkomst op afstand	166
Afdeling IX. Beperkingen op het gebruik van bepaalde technieken	167
Hoofdstuk 6. Aansprakelijkheid	169
Afdeling I. Inleiding	169
§ 1. Overzicht	169
§ 2. Precontractuele aansprakelijkheid	169
§ 3. Contractuele aansprakelijkheid	170
§ 4. Aansprakelijkheid voor onrechtmatige daad	172

Afdeling II. Productenaansprakelijkheid	173
Afdeling III. Internationaal privaatrecht	176
§ 1. Overzicht	176
§ 2. Bevoegde rechter	176
§ 3. Toepasselijk recht	179
Afdeling IV. Aansprakelijkheid van tussenpersonen	179
§ 1. Inleiding	179
§ 2. Loutere doorgifte	181
§ 3. Caching	181
§ 4. Hosting	182
§ 5. Geen verplichting tot systematische controle	184
Afdeling V. Bescherming tegen aansprakelijkheid	184
§ 1. Exoneratieclausules	184
§ 2. Verzekeringen	185
DEEL III. INTELLECTUELE RECHTEN	187
Hoofdstuk 1. Inleiding	189
Afdeling I. Technische creaties: octrooien	191
§ 1. Overzicht	191
§ 2. Octrooieerbaarheidsvereisten	193
Afdeling II. Onderscheidingstekens: merken	195
Afdeling III. Vormgevingen	200
§ 1. Tekeningen en modellen	200
§ 2. Werken van kunst en letterkunde: auteursrecht	201
Hoofdstuk 2. Auteursrecht in de digitale omgeving	203
Afdeling I. Inleiding	203
Afdeling II. Wie is de auteur?	205
Afdeling III. Rechten van de auteur	206
Afdeling IV. Uitzonderingen	209
Afdeling V. Naburige rechten	212
Afdeling VI. Overdracht van vermogensrechten	212
Afdeling VII. Handhaving	213
Hoofdstuk 3. Rechtsbescherming van computerprogramma's	217
Afdeling I. Inleiding	217
Afdeling II. Wat is een computerprogramma?	217
Afdeling III. Bescherming als werk van letterkunde	218
Afdeling IV. Geen bescherming voor ideeën en beginselen	219
Afdeling V. Enkel oorspronkelijke programma's	220
Afdeling VI. Wie is de auteursrechthebbende?	222

Afdeling VII. Vermogensrechten	223
Afdeling VIII. Rechten van de gebruikers	224
Afdeling IX. Decompilatie	225
Afdeling X. Handhaving	228
Afdeling XI. Juridische bescherming van technische maatregelen	228
Afdeling XII. Softwarebescherming via het octrooirecht	229
Afdeling XIII. Open source	231
Hoofdstuk 4. Rechtsbescherming van databanken	233
Afdeling I. Inleiding	233
Afdeling II. De auteursrechtelijke bescherming van databanken	235
§ 1. Wat is een databank?	235
§ 2. Auteursrecht voor keuze en rangschikking	235
§ 3. Wie is de maker van de databank?	236
§ 4. Rechten van de maker	237
§ 5. Uitzonderingen	238
Afdeling III. Het recht 'sui generis' (extractierecht)	239
§ 1. Inleiding	239
§ 2. Definities	240
§ 3. Ontstaan van het recht 'sui generis'	242
§ 4. Rechten van de producent	243
§ 5. Duur van het recht 'sui generis'	243
§ 6. Uitzonderingen op het recht 'sui generis'	244
§ 7. Besluit	245
Hoofdstuk 5. Rechtsbescherming van chips	247
Afdeling I. Inleiding	247
Afdeling II. Wat zijn chips?	247
Afdeling III. Ontstaansgeschiedenis van de Chipswet	248
§ 1. De Verenigde Staten	248
§ 2. Europa	249
Afdeling IV. Beschermingsvoorwaarden	249
Afdeling V. Ontwikkeling van chips en software in dienstverband	250
Afdeling VI. Exclusieve rechten	251
Afdeling VII. Uitzonderingen	252
Afdeling VIII. Gespecialiseerde rechter	253
Hoofdstuk 6. Domeinnamen	255
Afdeling I. Wat is een domeinnaam?	255
Afdeling II. Hoe wordt een domeinnaam toegekend?	256
Afdeling III. Conflicten over domeinnamen	257

DEEL IV. PRIVACY EN GEGEVENSBECHERMING	259
Hoofdstuk 1. Inleiding	261
Afdeling I. Geschiedenis	261
Afdeling II. Privacy en beroepsgeheim	262
Afdeling III. Privacybescherming in het EVRM	265
Afdeling IV. Privacy- en gegevensbescherming in het EU-Handvest	267
Hoofdstuk 2. Verwerking van persoonsgegevens	269
Afdeling I. Overzicht	269
Afdeling II. Wet Verwerking Persoonsgegevens: toepassingsgebied	271
§ 1. Persoonsgegevens	271
§ 2. Verwerking	273
§ 3. Territoriaal toepassingsgebied	275
Afdeling III. Actoren bij de verwerking van persoonsgegevens	277
§ 1. Betrokkene	277
§ 2. Verantwoordelijke voor de verwerking	277
§ 3. Verwerker	280
§ 4. Andere actoren	281
Afdeling IV. Rechtmatigheid en toelaatbaarheid	282
Afdeling V. Doelgebondenheid en proportionaliteit	284
Afdeling VI. Transparantie en de rechten van de betrokkene	286
§ 1. Overzicht	286
§ 2. Recht op informatie	287
§ 3. Recht op inzicht en inzage, verbetering en verhaal	289
§ 4. Bescherming tegen geautomatiseerde beslissingsvorming	291
Afdeling VII. Doorgifte van persoonsgegevens naar het buitenland	292
§ 1. Overzicht	292
§ 2. Verenigde Staten: Safe Harbor	292
§ 3. Uitzonderingen	293
§ 4. Modelovereenkomsten	293
§ 5. Bindende ondernemingsregels	294
Afdeling VIII. Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer	295
§ 1. Taken	295
§ 2. Aangifteverplichting	296
§ 3. Sectorale comités	297
§ 4. Adviezen en aanbevelingen	298
Hoofdstuk 3. Bescherming van private communicatie	299
Afdeling I. Inleiding	299
Afdeling II. Artikelen 259 <i>bis</i> en 314 <i>bis</i> Strafwetboek	300
Afdeling III. Artikel 124 Wet Elektronische Communicatie	303
Afdeling IV. Uitzonderingen op het communicatiegeheim	304

Afdeling V. Verkeersgegevens en cookies	305
Afdeling VI. Het gebruik van cryptografie	306
Afdeling VII. Andere telefoondiensten	308
Afdeling VIII. Controle van communicatie in de onderneming	308
Afdeling IX. Ongevraagde elektronische communicatie	310
DEEL V. CYBERCRIMINALITEIT	313
Hoofdstuk 1. Overzicht	315
Afdeling I. Het begrip ‘cybercriminaliteit’	315
Afdeling II. Europees Cybercrimeverdrag	317
§ 1. Doelstellingen en inhoud	317
§ 2. Toepassing in België	319
§ 3. Europese Unie	320
Hoofdstuk 2. Specifieke informaticamisdrijven	323
Afdeling I. Valsheid in informatica	323
Afdeling II. Informaticabedrog	325
Afdeling III. Ongeoorloofde toegang	327
Afdeling IV. Datasabotage	332
Hoofdstuk 3. Klassieke misdrijven in een digitale context	335
Afdeling I. Misdrijven tegen de goede zeden	335
§ 1. De verspreiding van onzedelijk materiaal	336
§ 2. Kinderpornografie	337
§ 3. Reclame voor seksuele diensten	339
Afdeling II. Aanranding van de eer of de goede naam	339
Afdeling III. Racistische uitingen en ontkenning van de genocide	341
§ 1. Racisme en xenofobie	341
§ 2. Ontkenning van genocide	342
Afdeling IV. Aanzetten tot crimineel gedrag	343
Afdeling V. De notie ‘drukkersmisdrijf’	344
Afdeling VI. Kansspelen	345
Afdeling VII. Oplichting	348
Afdeling VIII. Namaak	349
Afdeling IX. Bescherming van persoonsgegevens	350
Afdeling X. Bescherming van elektronische communicatie	351
Hoofdstuk 4. Strafprocedure	353
Afdeling I. Dataretentie	353
Afdeling II. Artikel 46 <i>bis</i> Wetboek van Strafvordering	354

Afdeling III. Artikel 88 <i>bis</i> Wetboek van Strafvordering: nummerregistratie	355
Afdeling IV. Artikel 90 <i>ter</i> e.v. Wetboek van Strafvordering: 'gerechtelijk' af luisteren	356
Afdeling V. 'Administratief' af luisteren	357
Afdeling VI. Databeslag	358
Afdeling VII. Netwerkzoeking	360
Afdeling VIII. Medewerkingsplicht	362
Afdeling IX. Specifieke plichten voor tussenpersonen	363
§ 1. Inleiding	363
§ 2. Verplichtingen voor alle tussenpersonen	363
§ 3. Verplichting voor verleners van hostingdiensten	364
§ 4. Toepassingsproblemen	364
§ 5. Informatieverplichting	365
§ 6. Effectiviteit van de maatregelen	366
§ 7. Websites uit andere EU-lidstaten	367